

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نوشته از : نعیم سلیمی- کابل / افغانستان

۲۰ می ۲۰۱۹

خوابگاه خرگوشی جامعه مدنی افغانستان

مدت زمان طولانی است که از تظاهرات جامعه مدنی افغانستان که در ظاهر از یک حضور گسترده ای طی دو دهه دموکراسی برخوردار بوده ، سر و صدائی نیست ؛ مثل این که این جامعه به یک خواب خرگوشی طولانی فرو رفته باشد ؛ ولی از قرار معلوم در گذشته ها گاه گاهی این جامعه سر از بالین بلند کرده و با کسالت و سستی به خیابانهای پایتخت و سایر نقاط کشور راه پیمائی می نماید که بیشتر به یک گلگشت و تفرج می ماند تا اعتراضات رزمنده و پیکار جو .

عده زیادی چنین تصویری می نمایند که " جامعه مدنی یک اصطلاحی است مبنی بر بی طرفی که مراد از آن قلمرو فعالیت های انسانی بیرون از محدوده دولت و اقتصاد می باشد " . (۱) ؛ اما حقیقت امر در مورد ریشه شناسی این اصطلاح گواه کاملاً متفاوت و متضادی را ازین واژه در دسترس ما قرار می دهد که جمعیت کثیری از مردم در سطح جهانی و به خصوص افغانستان از آن بی خبر اند .

رونالد باور پروفیسور تیوری ادبیات در یونیورسیته Renmen چین واقع در بیجینگ و تحقیق گر در مورد اندیشه های دینی در یونیورسیته نیو کسل Newcastle استرالیا در مورد ریشه شناسی و مصیبت شناسی حقیقی جامعه مدنی می نویسد که " ما بایستی به یاد بیاوریم که اصطلاح اصلی و اساسی درینمورد عبارت است از Burgerliche Gesellschaft و یا جامعه بورژوازی است ؛ اولین دیدگاه مهم در رابطه با جامعه مدنی بورژوازی از "هگل" می آید . جامعه مدنی یک انکشاف تازه ای است که یکجا با کاپیتالیسم و بورژوازی قد بر افراشت . چنین جامعه ای همه آن چیزی را که بیرون از دولت و اقتصاد باشد مانند انجمن های رضا کار ، تعلیم و تربیه ، حفظ الصحه ، حقوق و دین ، در بر می گیرد " . (۲)

کارل مارکس با نقد از نظریات هگل در رابطه با دو نوعی از جوامع؛ سیاسی و مدنی، وضاحت می‌دهد این که "تضاد میان دو جامعه جنبه مطلق نداشته، بلکه نسبی می‌باشد؛ انقسام آنها در یک بعد سطحی است، تا این که ریشه‌ی باشد. جامعه سیاسی در نهایت آن با جامعه مدنی وحدت پیدا می‌نماید"..... (۳)

تا جایی که مربوط به پیدایش جامعه مدنی در افغانستان می‌گردد، همانا دیدگاه رونالد باور کاملاً صدق پیدا می‌نماید و آن این که این پدیده کاملاً تازگی دارد؛ ولی با تفاوت در یک نکته که چنین نمادی در افغانستان از یک انکشاف که بستر آن را رشد و تکامل جامعه سرمایه داری اروپا در قرن ۱۸ تشکیل می‌داد برخوردار نیست؛ بلکه حتی در بسیاری از موارد خود به مثابه یک عامل ارتجاعی عقب‌گرد تاریخی عمل می‌نماید که در قسمتی از این نوشته به آن پرداخته می‌شود.

به نظر این قلم نقد کارل مارکس از اندیشه‌های فلسفی هگل درین مورد بیشتر مناسب حال جامعه ما می‌باشد؛ زیرا در یک دید سطحی گرایانه و عرضی به دور از یک تحلیل جوهری، برداشت عامیانه روشنفکری در افغانستان پیرامون استقلال و بی‌طرفی جامعه مدنی از سیاست و امور دولتی به مثابه سکوتور سومی واسط میان جامعه و دولت، می‌چرخد که به تحقیق معکوس چنین فرضیه‌ای در کشور ما مصداق پیدا می‌نماید. برای روشن شدن استدلالی که من روی آن تأکید ورزیدم، سری می‌زنیم به سایت نشراتی جامعه مدنی افغانستان، یعنی انستیتوت جامعه مدنی افغانستان Afghan Institute for Civil Society که قبله آمل و خوابگاه خرگوشی چنین جامعه‌ای می‌باشد، تا که باشد آنچه را که ادعا نمودیم به اثبات برسانیم این که چنین ساختاری از ریشه و بنیاد نه تنها مستقل نبوده؛ بلکه حتی از بلندترین قله‌های سلسله جبال نظام سرمایه داری جهان آب می‌خورد:

"انستیتوت جامعه مدنی افغانستان طی چندین سال بحث و گفتگو میان نهاد های جامعه مدنی، موسسات بین‌المللی و نهاد های تمویل کننده در افغانستان شکل گرفته است. کنفرانس ایجاد محیط مناسب توسط دولت جمهوری اسلامی افغانستان و شبکه توسعه‌ی آغا خان به همکاری بانک جهانی، برنامه توسعه سازمان ملل متحد و بانک انکشافی آسیا در سال ۱۳۸۶ برگزار گردید. یکی از پیشنهاد های کلیدی این کنفرانس تاسیس یک نهاد مستقل شناخته شده از سوی حکومت، سکوتور خصوصی، جامعه مدنی و موسسات تمویل کننده برای تصدیق نهاد های جامعه مدنی در افغانستان بود. در سال ۱۳۹۳ انستیتوت جامعه مدنی افغانستان از طریق مشارکت میان بنیاد آغا خان و موسسه کونتر پارت انترنشنل Counterpart International که از (ACEP) چو کات برنامه مشارکت مدنی افغانستان طرف اداره انکشاف بین‌المللی ایالات متحده امریکا تمویل می‌گردد، با هدف دراز مدت توانمند سازی نهاد های جامعه مدنی در حمایت از روند توسعه افغانستان، تأسیس گردید"..... (۴) - [نقل قول ویراستاری نشده است-]

پورتال]

ناگفته نماند که ماشاءالله جامعه مدنی افغانستان دارای لشکر بزرگ طفیلی می‌باشد که با دسترسی به چای خانه ها و اینترنت کلپ ها (ملاقات گاه ها) که حتی منابع پولی و حسابات دخل و خرج آنها معلوم نیست در خدمت دولت و حکومت دست نشانده پوشالی افغانستان قرار دارند که در برابر تهاجم نیرو های اهریمنی ارتجاعی قدرت و لغزش های فاشیستی جامعه افغانی مبنی بر محدود ساختن و امحای آزادی های دموکراتیک و از جمله آزادی بیان، به کلی خاموشی اختیار می‌نماید. به طور مثال روزنامه ۸ صبح به نقل از نهادی به نام "نی" خبر می‌دهد که "شهزاد گل آریوبی، وزیر مخابرات و تکنولوژی معلوماتی به تازگی در صحبت با رسانه ها گفته است که حکومت مصمم است تا ساز و کاری را برای محدود سازی اینترنت روی دست گیرد. این وزارت پیش ازین نیز اعلام کرده بود که

به کمپنی فیسبوک شش ماه فرصت داده است تا شرایط و برنامه های دولت افغانستان را بپذیرد ، در غیر آن صورت ، فعالیت فیسبوک را متوقف می کند " . (۵)

علاوه بر آنچه گفته آمد فقط در همین تازگی ها حین برگزاری "لوبه جرگه" در کابل اطلاع حاصل نمودیم که برای ۲۵۰ تن از خبرنگاران اجازه ورود به خیمه این گردهمایی داده نشد تا جریان برگزاری آن را از نزدیک طی مصاحبه های آزاد ، پخش و نشر نمایند که نیازی به تفصیل ندارد .

جای تأسف در آن است که چنین پروسه های لغزش فاشیستی مبنی بر محدودیت آزادی های دموکراتیک زمانی به منصفه اجراء گذاشته می شوند که جامعه مدنی افغانستان حد اقل دارای دو نهاد مشخص و موازی متورم تشکیلاتی یکی به نام "اتحادیه ژورنالیستان مستقل افغانستان" و دیگری به نام "فدراسیون ژورنالیستان افغانستان" ، می باشد . حال سؤالی به میان می آید این که ، علی رغم همه اینگونه حملات و لجام گسیختگی های قدرت ، جامعه مدنی افغانستان در کجا تشریف دارد تا تظاهرات و اعتراضات گسترده را راه اندازی نماید ؛ قسمی که معلوم می شود و کاملاً هویداست این که این جامعه به خواب عمیق خرگوشی فرو رفته است ؛ سؤال دیگر این است که این جامعه حینی که خیمه تحسن مسالمت آمیز "جنبش رستاخیز تغییر" زیر حمله رگبار گلوله نیرو های مسلح گارنیزون شهر کابل قرار گرفت در کدامین چای خانه قرار داشت تا در حمایت از معترضان به سرک ها و جاده های کابل راه پیمائی نموده و این حمله را محکوم می کرد .

جاده ها و خیابان ها شما را فرا می خواند!

پایان

دیدگاه شما

مراجعات :

- ۱- جامعه مدنی سوسیالیستی چیست ؟ ؛ نویسنده: رونالد باور ؛ شبکه نشریاتی الهیات شناسی سیاسی Political Theology ، ۲۸ می ۲۰۱۶ ؛
- ۲- باز هم همانجا ؛ جامعه مدنی سوسیالیستی چیست ؛
- ۳- مطالعه و بررسی تیوری جامعه مدنی و از خود بیگانگی مارکس ؛ نویسنده Jichang Wen : ؛ نشریه علوم اجتماعی کانادا ؛ جلد یازدهم ، شماره ۳ سال ۲۰۱۵ ؛
- ۴- AICS SEECA 2018 – Dari -؛ نشریه انستیتوت جامعه مدنی افغانستان ؛
- ۵ - نی : حکومت خلاف آزادی بیان گام بر می دارد ؛ هشت صبح - سه شنبه ، ۲۴ ثور ۱۳۹۸ ؛